

зький вчений Моріс Але. Він встановив що в сучасній економіці ринкова взаємодія економічних суб'єктів набуває форми контрактної взаємодії, а ринкові ціни замінюються контрактними цінами. Це дозволило йому дійти висновку що ринкова економічна система набуває нової якості та переростає у економіку ринків. Відповідно, стає актуальним визначення структури ринків. Вітчизняні вчені в структурі ринків виділяють ринок праці, фінансові ринки, ринок товарів та послуг, ринок інформаційних послуг, зовнішньоекономічні ринки тощо [5]. Даний напрямок структуризації економічної системи потребує подальшого вивчення

and similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

1. *Карл Маркс* у своїй знаменитій праці «Введення» підкреслював що «Предмет дослідження – це перш за все матеріальне виробництво». Маркс К. Економічні рукописи 1857–1859 років. Маркс К. Енгельс Ф. Твори. – 2-ге вид. – Т.46. – Ч. 1. – С.17.

2. *Линдблом Ч.* Рыночная система: Что это такое, как она работает и что с ней делать. [Текст] / пер. с англ., М.: Издательский дом Гос. ун-та – Высшей школы экономики, 2010., с. 15–17.

3. *Аристотель* Сочинения. В 4-х т. Перевод. Вступ. статья и примеч. И.Д.Рожанський – М.: Мысль, 1981. – Т. 3.с. – 613, с. 87–89.

4. *Валлерстайн И.* Конец знакомого мира [Текст]: Социология XXI века / Иммануил Валлерстайн; перевод с англ. под ред. В.И.Иноземцева. – М.: Логос, 2004. – С. 331.

5. Статистика ринків. За заг. ред. І.Г.Манцурова. – К.: КНЕУ, 2010.

6. *Парсонс, Т.* Система современных обществ [Текст] / Толкотт Парсонс ; перевод с англ. Л.А. Седова и А.Д. Ковалева ; под ред. М.С. Ковалевой. – М. : Аспект Пресс, 1997.

Поручник А.М.

д.е.н., професор

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ НОВОГО МІЖНАРОДНОГО ПОРЯДКУ

Глобалізаційні виклики XXI ст. об'єктивно обумовили формування нового міжнародного порядку як кардинальної перебудови

всієї системи міжнародних відносин. Цей порядок передбачає відмову від однополярного світоустрою з домінуванням США, перегляд концепції абсолютного лібералізму в міжнародних економічних відносинах, посилення позицій інтеграційних угруповань з виокремленням країн – регіональних лідерів, розширення ядра міжнародної економічної системи за рахунок нових «полюсів зростання» з числа країн – колишніх аутсайдерів, перебудову світової економіки з урахуванням як інтересів національних держав, так і глобального бізнесу, що розвивається на основі мережевізації виробничої, комерційної та споживчої діяльності всіх суб'єктів.

Докорінна трансформація міжнародного порядку полягає, насамперед, в розподілі світової влади на основі нових критеріїв: технологічності, інформатизації, соціалізації та глобалізації господарських процесів з виокремленням трьох підсистем. До першої належать країни, що розбудовують постіндустріальне суспільство, до другої – країни, де переважає індустріальний тип розвитку і які долучаються до системи нової світової моделі через мікро – та макроінтеграцію, третя – об'єднує країни доіндустріального розвитку, які сьогодні перебувають поза процесами глобальної трансформації.

За таких умов світова політична та бізнес еліта почала активну роботу над розробленням та апробацією компромісних форм і механізмів міждержавної взаємодії у різних сферах суспільного життя. Поряд з відомими механізмами двосторонніх і багатосторонніх (інтеграційних) угод, що вважаються традиційними інструментами міжнародних відносин, потужними інструментами сучасного міждержавного компромісу експерти вважають конвенції, контрактні відносини, інструменти примусу та обмеження.

Становлення і утвердження нової моделі міжнародного устрою має базуватися на таких ключових принципах як недискримінаційність, субсидіарність, солідарність та діалогізм. Саме вони поєднують в собі глибокі моральні – етичні основи суспільного співжиття, в тому числі і в глобальному світі, і потужний соціально – мотиваційний ресурс для досягнення синергійного ефекту співпраці країн, націй, компаній, індивідуумів.

Принцип недискримінаційності в економічній площині відображає цивілізований характер взаємовідносин між економічними агентами різного статусу з повагою до їх інтересів, цілей, позицій,

національних чи ментальних особливостей. Це стосується і торговельного паритету, і умов найму на роботу, і соціальної відповідальності бізнесу, і доброчинності у виконанні ділових угод між партнерами, і особливо у фінансовій сфері.

Щодо принципу субсидіарності, то його роль сьогодні викристалізовується дуже чітко у плані толерантного, терпимого відношення більших і сильніших суспільних груп (націй, держав чи їх коаліцій) по відношенню до менших і слабкіших суспільних груп з їх власними інтересами і прагненнями. Більш розвинуті і потужніші держави і регіони покликані надавати всебічну допомогу менш розвинутим і біднішим ресурсами територіям, країнам і окремим локалам та їх мешканцям, які самостійно не можуть впоратися зі своїми соціальними та економічними проблемами.

Одним із історично важливих і на сьогодні надзвичайно актуальним стає принцип солідарності як протилежність національному економічному егоїзму, абсолютизації національних пріоритетів та їх домінуванні над загальнолюдськими цінностями. Оскільки між країнами і народами є великі розбіжності і дотепер у світі зберігається глибока соціальна асиметрія, то саме через реалізацію принципу солідарності можна їх значно пом'якшити. У цьому сенсі солідарність – це насамперед справедливий розподіл матеріальних і духовних благ у сучасній цивілізації. Якщо численні механізми і форми солідарності втілювати в міжнародну соціальну і економічну практику, то відкриваються і стають можливими нові шляхи для інших структурних перетворень.

Із посиленням в остійній період дезінтеграційних та конфронтаційних тенденцій і настроїв у світі і, зокрема, в Європі, надзвичайно важливу роль має відіграти у розрядці міжнародної напруженості принцип діалогізму, як засіб пошуку взаєморозуміння між людьми, соціальними групами, громадами, націями, лідерами держав, представниками різних спільнот. Політико-економічний контекст даного процесу, тобто діалогу, комунікативної взаємодії між партнерами різного рівня, країн, систем, ієрархій сьогодні вимагає дотримуватися рівноправності, взаємного і повного врахування інтересів сторін, досягнення компромісів без нанесення шкоди інтересам учасників переговорів, повага до їх релігійних та національних переконання і особливо спільне прагнення до співпраці заради прогресу, добробуту та гідного життя всіх громадян світу.

Ключовим питанням на сьогодні є розбудова такого формату міжнародного порядку, який би був здатний не тільки забезпечити максимально можливу конвергенцію національних інтересів усіх країн – учасниць світового співтовариства, але й прискорити процеси глобальної інтеграції.

Столярчук Я. М.

д.е.н., професор

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

КЛЮЧОВІ НАПРЯМИ ГЛОБАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Міжнародні економічні відносини, як одна з найважливіших сфер сучасного етапу розвитку людської цивілізації, безпосередній результат інтернаціоналізації виробництва і капіталу, а також формування єдиної світової економічної системи, в епоху глобалізації зазнають фундаментальних трансформацій. Вони пов'язані як з нарощуванням кількісних масштабів господарських відносин між економічними агентами різної національної належності, так і структурною диверсифікацією їх форм і рівнів. Якщо у доглобалізаційний період участь країн у міжнародних економічних відносинах розглядалась ними лише як додатковий фактор виробництва конкурентоспроможної продукції, то за умов глобалізації зовнішньоекономічне співробітництво у різних його формах стає основним фактором забезпечення міжнародної конкурентоспроможності країни в цілому.

Більше того, участь держав у міжнародному економічному спілкуванні дозволяє їм населенню користуватися широким асортиментом високотехнологічних товарів та послуг, які продукуються іншими країнами. Підтвердженням цього є, зокрема, дані міжнародних технологічних балансів країн (табл. 1), які засвідчують, що у період 1985–2014 рр. сукупні надходження країн ОЕСР від експорту технологій і ліцензійних послуг, зросли з 14,4 до понад 609 млрд дол. США.